

Submission 122

De Nederlandse strijd tegen het water. Nationale en internationale veerkracht

Lotte Jensen

Radboud Universiteit, Nijmegen, Nederland

Eeuwenlang hebben de Nederlanders een strijd tegen het water gevoerd. Vele malen wisten ze de waterwolf te temmen, maar minstens zo vaak kregen zij te maken met verwoestende overstromingen. Denk aan de Sint-Elisabethsvloed van 1421, de Kerstvloed van 1717 of de Watersnoodramp van 1953. In de culturele verbeelding van dit soort catastrofale gebeurtenissen gaan kwetsbaarheid en trots hand in hand: in foto's, verhalen en monumenten benadrukken schrijvers en kunstenaars zowel de rampzalige gevolgen als de veerkracht van gemeenschappen. In deze keynote worden enkele culturele pijlers van die veerkracht besproken, die via iconische beelden in de media werden versterkt, zoals het beeld van de Hollandse leeuw die de waterwolf verslaat. Daarnaast is er aandacht voor de internationale dimensies van het gemeenschapsgevoel in tijden van watersnood. Bij de overstroming van 1820, 1861 en 1953 stroomden de giften uit het buitenland binnen. Buitenlandse donateurs voelden zich op allerlei manieren verbonden aan Nederland: via de handel, de politiek of familierelaties. Daarnaast versterkten de media het internationale gemeenschapsgevoel. Het is dan ook zaak om nationale rampen niet alleen binnen nationale kaders te onderzoeken, maar oog te hebben voor transnationale aspecten: rampen leidden niet alleen tot een versterkt wij-gevoel op nationale, maar ook op internationale schaal.